FARKAS EDITH
és a Budai Vár

Farkas Edith

és

a Budai Vár

Szociális Missziótársulat – Kairosz Kiadó, Budapest, 2024

© Szociális Missziótársulat, 2024
© Kairosz Kiadó, 2024

A borítótervet készítette: Őri Kiss István

ISBN: 978 963 514 226 2

A kiadásért felel a Kairosz Kiadó vezetője
1134 Budapest, Apály u. 2/D.
www.kairosz.hu

Nyomdai előkészítés: Németh Ilona
Nyomdai kivitelezés: OOK Press Nyomda, Veszprém
Felelős vezető: Szathmáry Bálint

Bevezető

Farkas Edith az I. kerület Úri u. 22. szám alatt született, ahol önéletrajza szerint „édesanyám 11 óráig Chopint játszott, és éjfél felé én már polgára voltam a világnak". Születésétől kezdve életének felét szinte folyamatosan a Budai Várban töltötte. Későbbi hivatása megérlelődéséhez nagy segítséget nyújtott számára a Mátyás-templom légköre. Szülei itt kötöttek házasságot, őt itt keresztelték. Ide járt szentmisékre, itt énekelt a kórusban. Az ebben a templomban tartott lelkigyakorlatok egyikéhez kötötte „megtérését".

Serdülő korában várbeli lakosként lépett be a Szent Erzsébet Jótékonysági Egyletbe, melynek szellemét lelkesen követte. A miniszteri tanácsos egyetlen, megkímélt lánya maga gyűjtött adományokat a szegényeknek, személyesen szolgálta őket, mosta lábukat, zoknit húzott rájuk, hálóalkalmatosságaikat szükség esetén maga vitte az alvás helyére.

Később születése helyéről a Dísz tér 10. szám alatti „Stoffer házba" költözött. Sokáig minden nővédelemmel kapcsolatos tevékenységét még a Szociális Missziótársulat megalapítása után is itt folytatta. „A bástya felé nyíló I. emeleti ablakok voltak az én garconnieréi, melyek egyikéből – ha a dobogón levő asztalka mellett ültem – egyenesen leláttam a krisztinavárosi plébániatemplom oltármécsesére, mely főleg esténként sokatmondólag pislogott fel hozzám. Nem gondoltam volna, hogy akkortájt ott végzett esti imáimat a Várból le abba a templomba intézem, mely mellett később a Szociális Missziótársulat székháza és lelkigyakorlatos háza lesz" – írja önéletrajzában.

Farkas Edithre és életművére két méltatásból emelünk ki részleteket, amelyek jól mutatják egyéniségét, törekvéseit, az általa létrehozott Szociális Missziótársulat jellemzőit.

„Harminchét éve annak, hogy csekély magam Farkas Edithtel együtt jártam az iskolába, ugyanazon tanintézetbe mentünk, ugyanazon tanterembe, de míg én magam a tanári asztalnál foglaltam helyet, a pódiumon, addig Edith az iskolapadokban ült, de mindig az első sorban, egymással szemben ültünk, az osztálynak legjobb tanulója volt, élénk eszű, de amit különösen ki szeretnék emelni, már akkor is bizonyos önállóságot tanúsított. De hát múlnak az idők és a fiatal leányból „Nagyasszony" lett. Amint most mi, visszatekintve a régmúlt időkre, bámulattal nézzük azon nagynevű női rendek alapítónőit, akik csodával határos dolgokat tudtak véghez vinni, s kiknek alkotásai maradandóan fennállanak, úgy nem kevésbbé, akik utánuk fognak majd jönni, hosszú idők, évszázadok folyamán, dicsérni és magasztalni fogják Farkas Edithet mindazokért, amit szent vallásunk és magyar hazánk érdekében munkálkodott.

Dr. Nemes Antal címzetes püspök

(A Keresztény Nő 1927. február havi ünnepi számában írja Dr. Nemes Antal c. püspök, budavári plébános Farkas Edithről, akinek a negyedik polgáriban hitoktatója volt.)

„Egy megindult lavinánál nehéz megállapítani, még nehezebb felismerni, hogy az első kis görgeteg miként nő hatalmas, magával ragadó erővé. Nehéz nyomon követni, hogy város, állam, társadalom miként fogtak lángot egy lobogó szövétneken, miként keltett gondolat gondolatot, hogyan indított meg terv terveket. Nem is kísérlem meg ennek a nyomozásnak munkáját.

Egy tényt kívánok csak megörökíteni és ezen megemlékezést egy hálás borostyánággal övezni, azt, hogy hazánkban a világi munkatereken dolgozó fogadalmas, modern nőszervezetek életre keltése Farkas Edith főnökasszony nevéhez fűződik, hogy ő volt ennek a gondolatnak úttörője és a missziótársulat e gondolatának első valósítója. Ebben fejeződik ki összefoglalva az ő hivatása, ez a magyar katolikus kultúrtörténelem lapjain az ő jelentősége.

Terveinek megvalósításában és az első kikezdéseknél a főnökasszony tanácsadója, lelki támasza és nagylelkű támogatója Kanter Károly prelátus, a királyi vár plébánosa, Prohászka Ottokár püspök, akkoriban esztergomi spirituális, özv. gróf Pálffy Pálné, a Nővédő nemes lelkű alapítója és Foerster Frigyes Vilmos zürichi egyetemi tanár, a nagy morál- és szociálpedagógus volt.

A Szociális Missziótársulat gondolata 1908. november 19-én, Szent Erzsébet ünnepén valósult meg, amikor az első nővérjelöltek bevonultak az Elnök utca 4. szám alatt lévő otthonba, amely a fogházból kikerült fiatal lányoknak adott hajlékot.

A kék fátyolos missziós nővér rövid idő alatt közfogalommá lett, és a társulat gyors fejlődésnek indult. A nővérek lángoló lelkesedéssel szívták magukba főnöknő anyánk gondolatait, és alakították magukban az eléjük állított ideált.”

Slachta Margit: Farkas Edith,
a Szociális Missziótársulat alapító főnöknője

(Nekrológ Farkas Edith halálára †1942. március 25. *Lélek Szava,* 1942. május)

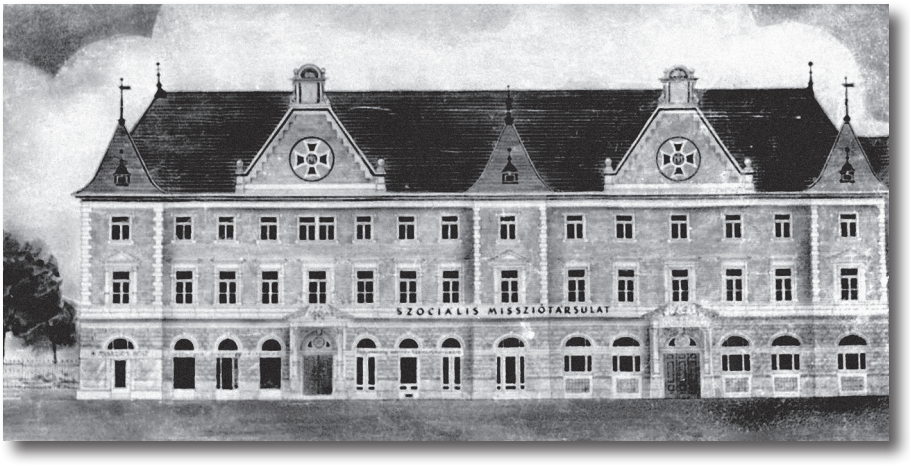

Bár a Szociális Missziótársulat Leányifjúsága (OMI) márványtáblát tervezett elhelyezni szülőháza falára a Budai Várban, de az a II. világháború miatt nem történt meg.

A tervezett emléktábla

Csak 2015-ben került emléktábla a Szociális Missziótársulat anyaházának falára Farkas Edith alakjával, rajta a felirattal:

„FARKAS EDITH (1877–1942) A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT MEGALAPÍTÓJA EBBEN A SZERZETESI ANYAHÁZBAN ÉLT ÉS MUNKÁLKODOTT SOK EZER RÁSZORULT JAVÁRA ÉS ÖRÖMÉRE 1913-TÓL HALÁLÁIG.”

Olyan érzésekkel olvassuk majd a Farkas Edith és a Budai Vár kapcsolatáról szóló részleteket, hogy az itt ért hatások beépülve személyiségébe, olyan emberré tették, akire a pécsi patronage egyik ülésén a caesari jelzőt alkalmazták: „Farkas Edith jött, szólott és gyújtott." Megtörténhetett ez a Jóisten segítségével, mert erős hittel a szentek közösségében, a Mátyás-templom egyik oltáránál visszatérően imádkozta: „Xavéri Szent Ferenc, kihez a Szociális Missziótársulat oly sokat fohászkodik, küldj egy szikrányit lelked lángjából!" (Farkas Edith: *Missziós Útravalók,* 1925)

Budapest, 2024. július

A Szociális Missziótársulat nővérei

Születésemtől a szociális Missziótársulat születéséig

Annak idején 1925-ben vagy 26-ban megostromoltuk drága főnöknő anyánkat, engedje meg, hogy néhány fényképét az O.M.I. Központi Klubja ifjúságának vetítve bemutathassuk.

Többszörös kérésünkre azután Ő maga írt kísérőszöveget hozzá. Hozzácsatolt még több fényképet ifjúkori barátnőiről és mindazokról, akiknek – mint mondotta – hálával tartozik. Így született meg az ő képes „önéletrajzá"-nak első része.

Bevezetés

Minden emberélettel van az Úristennek meghatározott terve, és az az élet mondható sikerültnek, amely megtestesíti azt a gondolatot, melyet az isteni gondviselés tervezett róla.

Minél idősebb az ember, annál jobban látja lelki szemeivel az t piros fonalat, mely születésétől fogva rendületlen következetességgel végigvonul az életén, és annál jobban érti meg utólag örömnek-bánatnak az isteni terv szerinti szükségességét.

Minél inkább közeledik az ember éltének betetőzéséhez, annál jobban láthatja és élvezheti az élet szövedékének remekművét, melyet mindenki élhet, aki csak bűnnel el nem rontotta életében a Gondviselés érvényesülését. És aki – amennyiben elrontotta, annyiban jóvá is tette megint – ki is radírozta a hibás rajzot és visszazökkentette azt ismét az Isteni Gondviselés kerékvágásaiba.

Katolikus embernek életrajzot csak Isten nagyobb dicsőségére és felebarátjának okulására szabad írnia. Ez lebeg az én szemem előtt is, mikor életem egynéhány adatának és fordulópontjának bemutatásához hozzálátok.

Isten nagyobb dicsőségére
és tehát a lelki családom
minden egyes tagjának javára!

Csakis ezzel a kitűzött céllal foglalkozunk az alábbiakkal.

Emlékezetem érthetetlen módon visszanyúlik arra a korra, mikor még hosszú sleppes ruhácskámban nagyanyám karján kinéztem az ablakon. Arra is emlékszem, hogy egy fehér porcelán szószostálra emlékeztető kisbögre volt két kezemben, melyből nagy jóérzéssel szürcsöltem az édes tejet.

Ezt a kort megelőzte az, melyre senki sem emlékszik, s így inkább a *házat* mutatom be, melyben Budán, a Várban, az Úri utca 22. szám alatt 1877. február 16-án egy vasárnap este a világra jöttem.

Édesapám,
győri Farkas Jenő miniszteri tanácsos a Miniszterelnökségen

Édesanyám, született Kunze Mária

Este 11 óráig Chopint játszott (mikor e sorokat írom, 48 éves vagyok, de anyám, hála Istennek, még mindig gyönyörűen zongorázik), és éjfél felé én már polgára voltam a világnak.

Ez a kép is édesanyámat ábrázolja.

A keresztségben, mely odahaza folyt, az Edith Ida Amália neveket kaptam. A keresztelést *Dömötör Gedeon* segédlelkész végezte. Keresztszülők nagyanyám és mostoha nagyapám Privitzer József udvari kancellár volt.

Keresztajándékul egyebek közt egy kis ezüstperselyt kaptam. Itt is, mintha a gondviselésszerű piros fonál későbbi koldus pályámra mutatott volna!? Keresztelő papom, Dömötör Gedeon iránt egész gyermekkoromban lángoló hálaérzettel viseltettem, ami abban mutatkozott, hogy ha őt a bástyán megpillantottam, minden játékot félretéve eléje rohantam s nyakába ugrottam.

Életem első napjaiban arról voltam nevezetes, hogy egyáltalán nem érdekelt a világ, semmire sem voltam kíváncsi, olyan alaposan kialudtam magam, hogy kezdtek aggódni, nincsen-e baja a szememnek, mert nem tudtak még sehogy se a szemembe látni. Édesanyám sokszor említette, hogy egész családi ünnep volt, mikor végre kinyitottam a szememet és állítólag nagy búzavirágkék szemmel néztem enyéimet.

Második nevezetessége legzsengébb koromnak azután az előbbi erénynek korrespondáló erénytelenség. Eleinte ugyanis folyton aludtam, később azután folyton ordítottam. Olyannyira, hogy szüleim a pedagógia terére menekültek és szó nélkül betoltak egy szobába és rám csukták az ajtót, s kijelentették, hogy ha eleget ordítottam, jelentsem és akkor hajlandók velem tárgyalni. Ez a pedagógia úgy látszik célt ért nálam, mert a tárgyalások megkezdődtek.

Azt is említették nekem, hogy kiságyam hálózatát állandóan rongáltam, úgyhogy egész barikádokat kellett mellém telepíteni, nehogy kiessem.

Ebbe a korba, a barikádosba tartozik első vallásos emlékem, mikor nagyanyám kifogyhatatlan türelemmel mindig újra összerakta kezeimet és el kellett mondanom ezerszer addig, amíg tudtam, hogy: „Lieber Gott, mach nicht mich fromm, dass ich auch im himmel komm! Ez volt az első imám.

Míg nagyanyám ily vallásos szellemben nevelt, addig édes szüleim anyagias természetemnek kedveztek csupán s emlékszem, hogy édesapám megunva nagymama sok nevelését apai hatalmánál fogva kiragadott karjaiból és addig hurcolt fel s alá a szobában, míg ezen természetes módon nem voltam hajlandó elaludni. Közben szüntelenül énekelvén nekem, hogy: *Urli, urli má, urli má,*
Csindárádá, csindárádá
Urli, urli, bum.

Fejembe vettem ebben az időben, hogy kizárólag erre a nótára vagyok hajlandó elaludni, vagy egyáltalán nem.

Ezek a differenciák vezettek azután azokhoz a megtorló intézkedésekhez, hogy gyermekkocsim betolatott egy harmadik szobába mindaddig, míg „Urli má” nélkül vagyok hajlandó elaludni.

Ez a kép első utcai rövid „trotteur” ruhában mutat be.

Gyermekkorom angyalai a két nagymama volt, nevezetesen anyám anyja, özv. *Kuncze Ferencné,* született *Disent Ida,* kinek emléke még most is él a Várban, mint egyszerű előkelő matrónáé, ki rendkívül megnyerő is volt. Az emberek, akik nem ismerték, valami idegen származású előkelőségnek tartották. Valahogy az is volt, mert apja francia emigráns, anyja svéd nemes családnak sarja lévén, gyermekkorától fogva rendkívüli életkörülmények között sokat tapasztalhatott és nagy műveltségre tehetett szert. 84 éves korában bekövetkezett haláláig állandó-

an olvasott, több nyelven, és valahogy mindhalálig képezte magát. Ez az én áldott Ida nagymamám volt az én tulajdonképpeni anyám, mert édesanyám, 18 éves lévén, mikor én születtem, mindig inkább a nővér szerepét játszotta mellettem és közös anyánk nagyanyám volt.

Másik nagyanyám,
győri Farkas Rudolfné, született Thierry Amália

Szintén gyermekkorom jó angyala volt, szeretete azonban határozottan a kényeztetés jegyében állott. Emlékszem: óriási skatulyákban és bőröndökben érkeztek számomra Bécsből a legszebb kis toilettek, gyermekruhák és felszerelések; az unokája számára küldött holmikban nem volt semmi sem elég szép és jó neki. Egyetlen gyermek, egyetlen unoka és egyetlen unokahúg voltam egész életemben, és azt hiszem, ez eleget mond.

Nagyanyám egy katolikus ügyekért nagy anyagi áldozatokat hozni tudó családnak sarja. Idősebb korában a két pater Klinkovström SJ voltak lelki vezetői, és Rauscher érsekkel együtt Bécsben gyakori vendégei. Dédanyámról apám sokszor haragosan mesélte, hogy a vagyon nagy részét a papoknak adta. Értsd ez alatt a tersattói kapucinusokat, kiknek úgy látszik renováltatta templomukat és zárdájukat. Hálából ezért aggkorában a paterek naponta miséztek dédanyám hálószobájában, ami mind édesapámnak nem nagyon tetszett.

Egyébként déd- vagy szépanyámnak 14 élő gyermeke volt, többen közülük híres hősök. Egyik nagybátyám Perin lovag.

Francó nagybátyám

A főméltóságos kormányzónak volt közvetlen fellebbvalója, akiről az államfő nagy szeretettel emlékezett meg, hozzáfűzvén, hogy ez volt a legszebb tengerésztiszt, kit életében látott. Felesége Schmerling Irén bárónő volt, kivel együtt engem szeretettel és alkalmilag dédelgettek.

Atyai nagyatyám, győri Farkas Rudolf

A fiumei gubernátus tanácsosa, mint ez az ábra is mutatja, magyar ruhában járt. Tekintély dolgában is még a 48-as állapotok előtti idők elveit vallotta. Édesapámat oly szigorúan nevelte, hogy csekély engedetlenségért láncra fűzte, és úgy kellett neki Fiumében egy hosszú folyosó végén a kiszabott büntetési időt tölteni. Hogy jó magyarnak neveltesse őt, később Tata-Tóvárosba adta az akkor nagyon elegáns piarista internátusba. Édesapám főleg Ghyczy Emillel folytatott barátságot. A két fiú egyik-másik versét annak idején elolvastam és nem győztem csodálni. Édesapám ott is drákói szigornak volt a tárgya, amennyiben egyszer párbajon érték őket, és ezért 24-et kapott.

Mégis mindig rajongással beszélt a piaristákról, kik közt úgy látszik, több nagy ember is volt akkor ott.

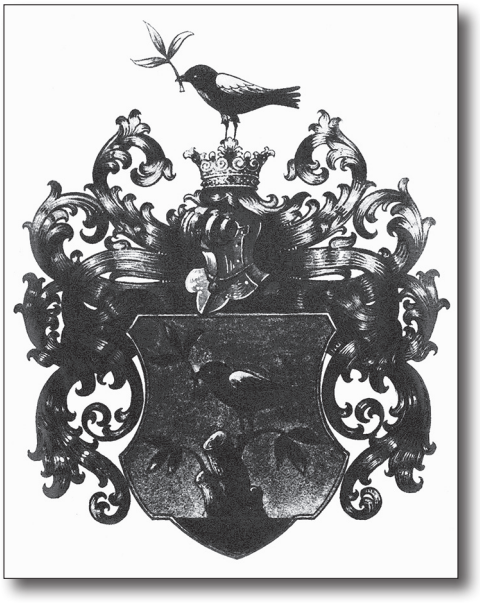

Ősei (győri Farkas) állítólag Mátyás királytól kapták a magyar nemességet.

Másik nagyapám, Kuncze Ferenc tanácsos

Kifogyhatatlan türelemmel sétáltatta naponta unokáját: a Bástya, a Várkert és az Elipsz órákig voltak játékaim helyei.

Bausnern Hanzival

Nagyapám barátjának unokája Bausnern Guidó fogarasi főispánnak fia, az én Hanzi barátom volt az én kis lovagom, akit különböző kemény próbáknak tettem, melyeket ő mind megállott.

Egy Budapesten élő kedves tengerészrokonomat is bemutatom: báró Thierry Ferenc sorhajókapitányt.

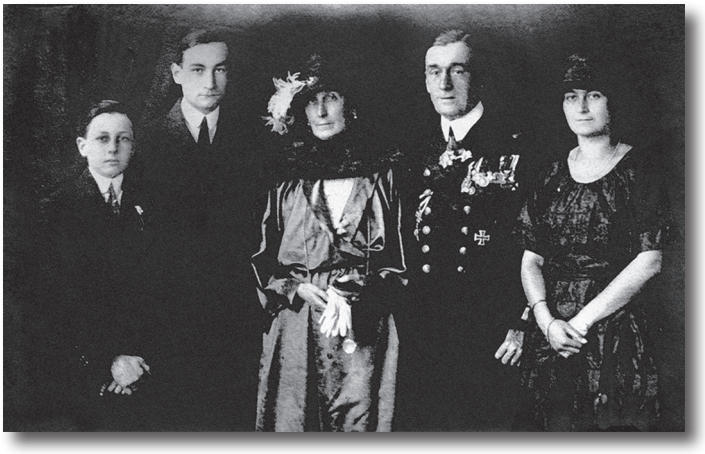

Báró Thierry család

Itt egész családjával *báró Thierry* van levéve, feleségével, *báró Albert Annával, Edméé* leányával, *Herbert* és *Gaston* fiaival. Ez az én unokafivérem a háborúban mint a tengeralatti flotta főparancsnoka a Főméltóságos úr jobbkeze volt. Az összeomlás után Budapestre jött unokafivérem, s a tengeralatti flotta főparancsnoksága helyett a Szociális Missziótársulat szerény üzemeinek tiszteletbeli igazgatóságát vállalta kedvemért. Mint József főherceg udvarának egyik állandó tagja Budapesten ma már közismert.

Anyám fivére, Erik nagybátyám

A világháború alatt a wieni K. U. K. Kriegsministérium XIV. osztályának volt vezetője. Nagyon szeretett, s mi tagadás, ez a szeretet sokszor drasztikus alakban nyilvánult. Felemelt az ajtófélfáig, s mikor annak felső fájába kapaszkodtam, eleresztett és otthagyott függve, amíg csak látta, hogy erőm tart, és a döntő pillanatban odasietett s leemelt.

Következik az a kor, melynek képe ez
(ötévesen)

Legnagyobb keservem az volt, hogy egyetlen voltam, főleg, amikor már nagyobbacska lettem és más kislányok rakoncátlankodtak a Bástyán, az udvaron részt vehettek valami hurcolkodásban vagy disznóölésben vagy más házi izgalomban, és nyakig piszokban mulathattak, míg nekem kifogástalan kiadásban, erős sötétkék gazirfátyollal arcomon pontosan a Bástyán el kellett végeznem unalmas sétámat. Emlékszem, hogy az ablakhoz lapított orral sokszor keservesen sírtam az irigységtől, hogy más gyermekek milyen gyöngyéletet élnek hozzám, „egyetlenhez" képest.

Mint kisleány egyszer ki is törtem a szülői klauzúrából, és részt vettem egy nagy csatajelenetben az udvaron, mely jelenet rám nézve felette megalázó módon végződött. Egyik karomnál fogva haragosan fellódíttattam az első emeleti zárt lakásba. Hogy ott mi következett, arról jobb hallgatni. Nem könnyű dolog egyetlennek lenni.

Ez alá a kép alá (lásd előző oldal) ismerőseim azt írnák: a Bástya elkényeztetett kis kedvence... Karikáznia kellett velem még az édesapámmal sétálgató Wekerlének is, és ha a labdám leesett a Bástyáról, több előkelő úriember futott le utána. A Bástyához közel volt már akkor is a Ruszvurm, akkoriban Müller cukrászda, ahonnan ez a kis hölgy nem egy habos rolót fogadott el nagy kegyesen.

Gyermekkori naplómból ideiktatom még ezt a kis epizódot: „És tegnapelőtt Hornig Báróné (anyja báró Hornig Károlynak, akkor kultuszminiszteri osztálytanácsos, később veszprémi püspök, kik a Várban ugyanabban a házban laktak) küldött értem, és én láttam egy disznót – most vágják le biztosan és nekem itt kell ülnöm –, kalitkában volt a hosszú előszoba végén a fülkében, perzsaszőnyeggel volt letakarva, és a végtelen hosszú sor széken át odasétálhattam. A nyitját nem értettem, nagyon érdekelt pedig. – Megpróbálom – és egyszerre, ó rémület,

kicammog az undok állat és egyenesen a szalon felé tart, hol összegyűlt sok-sok pap bácsi. Nem tehettem róla, és a csúnya néni mégis kiszolgáltatott a bácsinak."

Ehhez a korhoz fűződik egy emlékem, melyért igen hálás vagyok a Jóistennek. Emlékszem, hogy drága nagyanyámmal egy délután az Albrecht út (mai Hunyadi János út) felső részén a Vár alatt sétáltunk, amikor trombitálás, tűzlárma riasztott meg, az emberek a Fő utcában futkostak. Az a hír terjedt el, hogy a vízivárosi kapucinusok zárdájában házi tűz ütött ki és most ezért vonult ki a tűzőrség és ezért a nagy izgalom. Nem tudom, jó volt-e az információ, csak arra emlékszem, hogy én különben oly gaz kis fruska kezeimet tördelve állottam az Albrecht úti kerítés előtt és csak egy gondolatom volt: vajon a legméltóságosabb Oltáriszentséget ki tudják-e majd menteni a lángokból?

Azt mondtam ezen epizód bevezetésében, hogy hálás vagyok a Jóistennek. Az ilyenekért való hálát az ember minél idősebb, annál jobban átéli. Köszönöm neked, ó, Isten, hogy ezen nem éppen épületes bakfiskoromból is van egy emlékem, mely a hozzád való szeretet és a legméltóságosabb Oltáriszentség iránti élő hitnek legalább egy határozott kis bizonyítéka.

Az első és második elemit szüleim ízlése szerint otthon tanulván, egyszer kitört belőlem az élet ösztöne, és én térdre vágódva könyörögtem, hadd mehessek iskolába a többi gyermekkel. Ott olyan boldog ábrázatot vágtam, hogy azt kérdezte tőlem a tanítónő:

– Kisleányom, miért mosolyogsz folyton?

A felelet az volt: –Mert nagyon szeretek itt lenni.

A nagy szeretet az iskola iránt nem annyira a tudományszomj kielégítéséből származott, mint inkább társnőim élvezéséből.

Mély hatást rám egyáltalán csak a hittanóra gyakorolt. A nemrégiben boldogult lipótvárosi plébános, Kovács Kálmán apát kitűnő hitoktató lehetett, mert tanításaira még ma is emlékszem. Különösen egy jelenet vésődött eltörölhetetlenül a lelkembe, amint ő az életet mint háborgó tengert festette le nekünk, élénk színekkel, s azon a hit mint egyetlen menedékcsónak szerepelt. Későbbi időben ahányszor csak találkoztunk Kovács apáttal, ezt a tanítást mindig szóvá tettük és nem volt alkalom, hogy ő szeretettel nem emlékezett volna meg egykori tanítványáról.

Az iskola szeretete, mint említettem, leginkább társnőim élvezetéből fakadt. Ez kellett nekem, egy csomó társnő, akikkel az iskola után nyolcan is egymásba kapaszkodva jöttünk haza, „gyűlölködő szemmel" hátranézve, hol a szobalány vigyázva vitte az iskolatáskát.

Hiába volt minden felügyelet, csináltunk mi mindenféle mulatságot. Egyre nagyon emlékszem. A Geisler Béla várbeli kereskedő ajtajában ki volt peckézve egy zsák tele naranccsal, és mi úgy intéztük járásunkat, hogy véletlenül feldöntöttük. A narancs mind kihullott az utca felé, és mi „pokoli kaján" örömmel ki-ki egy narancsot felragadva iramodtunk haza.

Polgári iskolás koromból való a mellékelt kép,
Nagy Vilma barátnőmmel mutat be.

Ez a Nagy Vilma Nagy Emil volt igazságügyminiszternek volt a húga, Nagy Sándor kúriai bírónak leánya. Még fiatal leány korában meghalt.

Vilmához nagy barátság csatolt, és érdekes, hogy a családjában tapasztalt nagy vallásosság sem reám, de még őreá sem tett abban az időben hatást. Pedig mint elmondani szoktam, Nagy Sándorék példás családi életet éltek. A boldogult családfő minden ebédnél maga olvasott fel egy darab Szentírást, és ha kirándultunk Máriaremetére, az apa elöl, a hét gyermek és én utána közösen mondtuk el az olvasót. Ebben a korban azonban a mi lelkünkről lepergett az ilyesmi. Részt vettünk ugyan, el is végeztük a feladott imákat, azonban mélyebb vallásos megnyilatkozásról szó sem lehetett. A „Lieber Gott mach mich fromm" akkor nem hatott. Szegény Vilma halála előtt, mikor én már intenzívebb vallásos életet kezdtem élni, nálam járt és én kértem őt, csatlakozzék hozzám ily értelemben, azonban hiába. A barátság csak az iskola éveiben állt fenn, és később sajnos megszakadt anélkül, hogy bármily félreértés lett volna köztünk valaha.

Marinovich Vilma

Nagy Vilmán kívül és egész gyermekkoromon végig a Dísz téri házban lakó Marinovich Vilma volt odaadó barátnőm, kivel naponta sokat érintkeztem. Ő később Altorjai Chobot Simon államtitkárhoz ment férjhez, bátyja pedig Budapest főkapitánya, Marinovich Jenő.

Ezzel a családdal most már Istenben boldogult Vilmán át igen bensőséges kötelékek fűztek össze.

Boné Anna

Őkívüle sokat érintkeztem még Boné Anna kortársnőmmel, kivel a mai napig lelki kapcsolatban vagyunk.

Volt egy iskolatársnőm, akinek egy kis pónifogata volt. Kimondhatatlanul élveztem, ha ő néha értem jött, és én hajthattam a lovakat. Ebben a korban könyörögtem ki nagybátyámtól azt a gráciát is, hogy néha az ő lován lovagolhattam. Spothajlamaim azonban elsorvadásra voltak ítélve, mert a korcsolyapályára tereltettek, az pedig egyáltalán nem volt ízlésem, de azért egészségi szempontból évekig kultiváltam a korcsolyázást is. Az úszást nemcsak bravúrral, hanem nagy szeretettel is űztem; fejest emeletről is ugortam, és volt délelőtt a nagy nyáron, amikor mint gyermek két óra hosszat is mulattam a Duna hűs habjai közt.

A negyedik polgáriban *Nemes Antal* címzetes püspök volt hitoktatóm, akit nagy elismerésben részesítettünk, és aki felhasználta a sok lelkesedő bakfist arra, hogy azok lelkébe a Jézus Szíve tisztelet gyökereit mélyen beleplántálja. Könyvét a Jézus Szíve tiszteletről böngésztük és terjesztettük, s akkor iratkoztunk be mindnyájan a Jézus Szíve Társulatba.

Nekem is megvan a 14 éves korombeli felvételi könyvecske, melyet ő töltött ki.

Nemes Antal püspök

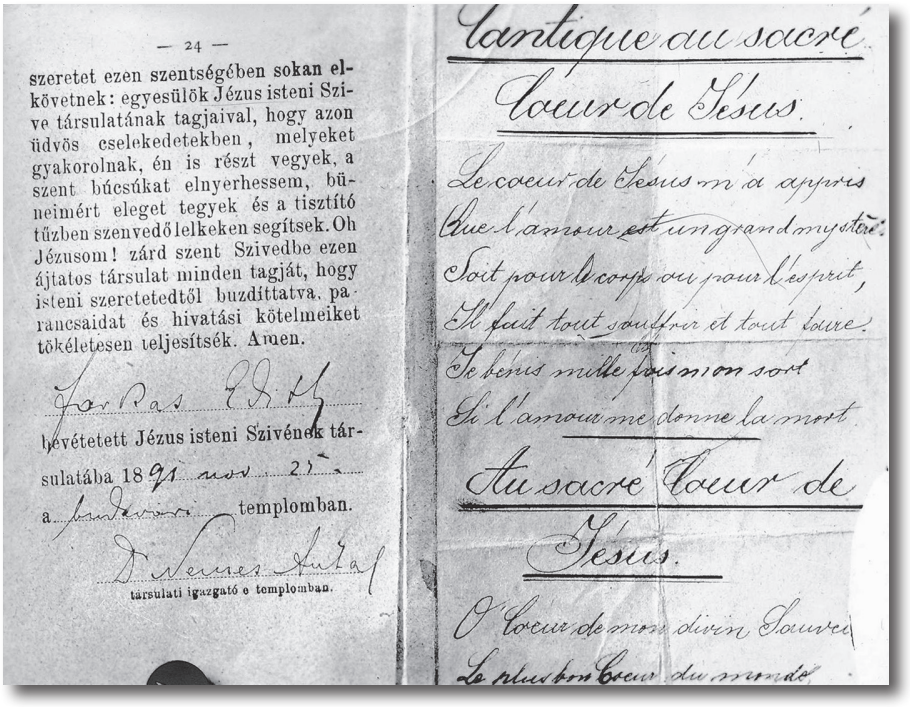

— 24 —

szeretet ezen szentségében sokan elkövetnek: egyesülök Jézus isteni Szive társulatának tagjaival, hogy azon üdvös cselekedetekben, melyeket gyakorolnak, én is részt vegyek, a szent búcsúkat elnyerhessem, bűneimért eleget tegyek és a tisztító tűzben szenvedő lelkeken segítsek. Oh Jézusom! zárd szent Szivedbe ezen ájtatos társulat minden tagját, hogy isteni szeretetedtől buzdíttatva, parancsaidat és hivatási kötelmeiket tökéletesen teljesítsék. Amen.

Jar Pas P. S. H.

bevétetett Jézus isteni Szivének társulatába 1891 nov 21-

a [illegible] templomban.

[illegible]

társulati igazgató e templomban.

Cantique au sacré Cœur de Jésus.

Le cœur de Jésus m'a appris
Que l'amour est un grand mystère:
Soit pour le corps ou pour l'esprit,
Il fait tout sourire et tout faire.
Je bénis mille fois mon sort
Et l'amour me donne la mort

Au sacré Cœur de Jésus.

O Cœur de mon divin Sauveur
Le plus bon Cœur du monde

Felvételi könyvecske

Még a polgári iskola utáni években is sokat foglalkoztam Jézus Szentséges Szíve kultuszával. Nemrégen találtam rá egy 91-ből származó francia Jézus Szíve énekre, melyet még iskolás írással írtam le magamnak. Drága emlék ez nekem.

Nem sejtettem akkor, hogy egykor gyermekemet, a Szociális Misszió-társulatot fogom a Szentséges Szívnek ünnepélyesen felajánlani.

Pogátsné Staudinger Zsófia

A polgári iskolai tanulmányokat úgy ahogy befejeztem. Azért mondom úgy ahogy, mert ha szerettem az osztályfőnökömet, akkor tiszta egyes voltam, mint pl. éppen a legnehezebb osztályban, a 3.-ban. *Pogátsné Staudinger Zsófia* volt akkor osztályfőnököm, akit nagyon szerettem.

Kasics Anna

Staudinger Zsófia tanítónőmön kívül volt még egy anyai barátnőm ebben a korban, Kasics Péter miniszteri tanácsos felesége, *Anna néni,* Gitta barátnőm édesanyja. Nap nap után voltunk együtt a nyáron a várbeli Esterházy kertben, és Kasicsné befolyása fruska koromban igen jó hatással volt rám. Később inkább gyermekei, *Gitta* és *Osmán* váltak barátaimmá, anélkül azonban, hogy édesanyjuk képe a lelkemben elhalványult volna.

Kasics Gitta

Mostanában már nemigen érek rá vele találkozni, annál többet imádkozom azonban szép lelkéért. Ifjú életemnek külön fejezete a Kasics család. Gitta képe alá ezt írhatnám: „Az idők tanúja”, vagyis nincs talán barátnőm, aki gyermekkorom óta mindent annyira átélt volna velem, mint ő.

Stoffer Micivel

Kasicséknak köszönöm hű barátnőmet, *Stoffer Mici*t is. 10 évvel idősebb lévén nálam, őt eleinte még mint Mici nénit tiszteltem, a viszony azonban gyorsan benső barátsággá fejlődött, és inkább Mici néni lett az én drága tanítványom és hű támaszom mindmáig.

Ő is valóban az idők tanúja. Nem volt életemnek eseménye, mely az ő tiszta és hű lelkében vissza ne tükröződött volna, és oly jól reprodukálta a nyert képeket, hogy sokszor az ő visszasugárzásain át tudtam rajtuk a legjobban eligazodni. Micuka arról nevezetes egyébként, hogy gyakran az én dolgaimat is jobban tudja, mint én magam. Azt hiszem, ez az állítás eléggé megvilágítja az ő egyéniségét. Mici hűséges barátsága sok világi egyénnek is feltűnt, és mondhatom, valóságos fogalom lett.

Micike

Nemhiába származik testőrgenerálisi családból, van benne valami olyan lovagias rendületlen hűségi vonás, mely őt örökre hozzám csatolja. Azt mondta róla egyszer Kanter prelátus, hogy ha én a gyóntatószék egyik oldalán gyónok, akkor ő feltételezi, hogy a másik oldalon *Micuka* térdel... Így volt mindenben.

Igen kedves alakja ennek az időnek *Irén barátnőm,* báró Salmen Jenő képviselő leánya, kivel sűrűn érintkeztünk, színházat játszottunk, és minden évben a náluk megtartott nagystílű gyermekbálon kitűnően

mulattunk. Irénhez fűződnek világi értelemben legszebb gyermekkori emlékeim. A cotillonok, kikészített báli ruhák, lila jácintok, a nekem különben rettenetes kapszlicukrok (knall-bonbons) heteken át foglalkoztatták eszemet, és szégyennek szégyen, de igaznak igaz, hogy ott egyszer annyira el voltam keseredve, hogy az asztal alá bújtam, és szegény boldogult Wagner Valéria apjának jutott az a tisztes feladat, engem onnan kiszedni. *Irén barátnőm* később *Trauschenfeld Gusztáv*hoz ment nőül. A fényes esküvőn én voltam az első nyoszolyóleány.

Glatz Elza barátnőnk
a legkedvesebb játszótársaink közé tartozott

Tizennyolc évesen

A polgári elvégzése után szüleim elhatározták, hogy ezentúl csak idegen nyelveket, zenét, kézimunkát stb. tanuljak.

Ez meg is történt, énekeltem, zongoráztam, nyelveket tanultam, s mindezekben szép előhaladást tettem. Fiatal leány is voltam, azonban – és itt jelentkezik megint a piros fonál életemben – 18 éves koromban egy nagy csalódással szívemben komolyabb felfogásra tettem szert.

P. Geggerle Norbert

Abban az időben – nekem éppen jókor – tehát a budai Mátyás-templomban dominikánus atyák tartottak missziót. A missziós előadásokra buzgón eljártam, és a Jóisten megengedte, hogy az egyik szónok, a bajor *P. Geggerle Norbert* mély hatást gyakoroljon rám.

Őnála végeztem első életgyónásomat, és ez a budai várbéli misszió határozottan fordulópontot jelentett életemben.

Első lelkiatyám, ez a még ma is élő kiváló szónok, aki 85 éve dacára még most is sztentori hangon prédikál Bécsben, a messze távolból sok értékes levélben adott nekem utasításokat a lelki életre és a pontos napirendszerű foglalkozásra. Azért őt ma is mint egyikét legnagyobb jótevőimnek tisztelem, mert van-e nagyobb jótevőnk annál, aki „lábainkat az Isten útjaira igazgatja, és megtanít minket azokon járni".

Érdekes, hogy a Mátyás-templomban, melyhez ifjú életemnek már annyi emléke fűződik, nevezetesen az abban lévő Xavéri oltár az ő hagyományos novénáival beszélhetne erről egy fejezetet – hogy éppen a Mátyás-templomban kaptam az első nagyobb indítást a mélyebb lelki életre.

P. Norbert befolyása először is abban nyilatkozott, hogy pontosan mindennap 5 órakor keltem, és szüleim őszinte bámulatára télen is egy szál gyertyával végigjártam a lakást, hogy az utcai szobában, az úgynevezett szalonban, ahol a gyertya lángja anyám szép pálmáit kísérteties rajzokban festette a falra, napirendszerű elmélkedéseimet megtartsam. „Ez a leány tökéletesen meg van bolondulva", és hasonló szülői injuriák sérelme mellett tettem meg pontosan napról napra ezt a kellemetlen utat szüleim hálószobáján át, és téli időben szüleim megbékéltetésére, hogy meg ne fagyjak, mint ők féltettek, a gyakori esti színháztól még ott heverő színházi bundába bújtam, és úgy elmélkedtem.

Ennek a kis pontosságnak és engedelmességnek tulajdonítok sok későbbi kegyelmet, és nem inthetem eléggé fiatal leányainkat, hogy csak tegyenek ők is így, tartsanak ki szülői haragok és neheztelések ellenére a megkezdett lelki élet rögös pályáján, mert ez a rögös pálya, mint Dante mondja, az út elején fáradságos, de azután minél feljebb emelkedik valaki a tökéletesség hegyén, annál könnyebb.

22 éves koromban 10 hónapra a soproni orsolyiták kitűnő intézetébe vonultam, hogy ott egy év alatt az elemi tanítónőképző 1. osztályának vizsgáját és képesítőjét letegyem. 22 éves korban bevonulni egy ily kiváló, de mégis puritán, hogy azt ne mondjam szigorú intézetbe, nem volt reám nézve minden nehézség nélküli, azonban eltörpült minden nehézség az ott nyert nagy benyomások édességei mellett, nevezetesen a stigmatizált Mater Vincentiával való érintkezés és a Pater Norberttel való többszöri találkozás kárpótolt mindenért, amit ebben a 10 hónapban magamra vettem.

Sopronban naponta 7 órát tanultam szakadatlanul, és azt is csak engedelmességből. Nem volt semmi kedvem a tanuláshoz, sőt majdnem ellenszenvem. Ezt utólag nagy hálával írom le a Jóisten és őrzőangyalom iránt, hogy ennyire meg tudtam magamat tagadni. Ezt tartom a 10 hónap igazi eredményének, és biztos – itt megint a piros fonal életemben –, hogy azért kellett nekem Sopronba mennem, hogy megtanuljam akaratomat megtagadni, és állhatatosan, minden kedvem ellenére is dolgozni.

A soproni orsolyitákról ma is könyvet tudnék írni, annyira megszerettem és úgy tiszteltem őket. Mater Desits Ladislaa, az általam is félve tisztelt nagyságos fejedelemasszony, valamint az akkori prefekta, a mostani fejedelemasszony és a jóságos Mater Hyacinta lekötelező szívességgel fogadtak, nagy szeretettel fáradoztak velem.

Kitűnően bántak velem, még gyémántgyűrűim letevésére sem szólítottak fel, nyugodtan bevárták, míg magam rájövök arra, hogy mi illik az intézet stílusához, mire hála Istennek, ott-tartózkodásom néhány órája alatt rá is jöttem. Külön szobát adtak nekem, mely szomszédos volt az általam igen nagyon tisztelt Mater Vincentia dolgozószobájával. Volt azonban idő, mikor szobámat egyszerűen elvették és másnak adták.

Ilyenkor nekem a közös hálóba kellett hurcolkodnom, ami az önmegtagadásnak kulminációja volt számomra. Egyetlen vigaszom volt,

hogy valóságos kis sátrat építettek nekem a nagyháló végére, és hogy rengeteg vizet hordtak be. Emlékszem egy pünkösdvasárnap és -hétfőre, mikor egész nap tanultunk, és este 7 órakor a lefüggönyözött, kivilágított hálóterembe vonultunk, hogy az esti imát közösen elmondjuk, odakünn pedig szólott a katonazene és a csalogány. Sohasem felejtem el ezt a gyászt 22 éves szívemre.

Az a kedves emlékem is van Sopronból, hogy a zárda kertjében első ízben életemben találtam négylevelű lóherét, mégpedig hetet, és hozzá még május elsején!

Mater Vincentia

Erről az időről mondhatom, hogy akkor kezdett bennem a kisasszony meghalni és a szerzetesnő megszületni. Hangsúlyozom, hogy kezdett, mert nem mindenkinél megy ez a természetfölötti halál és feltámadás egyszerre, hanem a legtöbb esetben, mint az enyémben is, csak lassan.

Soproni tartózkodásom legmélyebb emléke azonban a stigmatizált *Mater Vincentia*. Ha a nagyságos fejedelemasszony valakit térdelni látott Mater Vincentia előtt, rövidlátó lévén anélkül, hogy abban biztos volna, odaszólt: „Ez biztosan az Edithka!”, és csakugyan az Edithka volt. Ha Mater Vincentia az egyik általunk is elérhető kórusban lehunyt

szemmel, mintegy Hochschlafban, delejes álomban imádkozott, Edithka a szoknyája végén ült és tanult. Ha Mater Vincentia dobogón levő íróasztalnál írt, Edithka a dobogó lépcsőjén tanult. Ha dolgozószobájába vonult, Edithka a saját szobájában addig nyöszörgött az elválasztó üvegajtónál, míg az kinyílt, és vagy a Mater jött át, vagy Edithka ment át. Ha tálalásra került a sor délben, Edithkát kihívták egy negyedórával az óra vége előtt az osztályból, hogy Mater Vincentiának hordhassa a tányérokat, mire büszkébb volt, mint előbb gyémántgyűrűire.

Nagyon bátor rajongója voltam én Mater Vincentiának és nem tudom, volt-e még valaki, aki azt merte, amit én, hogy tudniillik mindennap többször lehajtottam a szent kezekről a félkesztyűt, melynek feladata volt a sebhelyeket eltakarni, és a leleplezett sebhelyekkel azután úgy bedörzsöltem már akkor is súlyos gondolatokkal és gondokkal küszködő homlokomat, mint ahogy azt az ember egy fejfájás elleni szerrel bedörzsöli.

Miért nem lett akkor Edithka orsolyita, ha olyan nagyon szerette Mater Vincentiát, kérdezheti valaki. Azért nem, mert maga Mater Vincentia mondta, hogy az Úristen mást akar tőlem. Csak menjek vissza a világba, mondá, és teljesítsem ott az Úr akaratát. A szentnek ez a nyilatkozata megvallom, sokszor segített és erősített nehézségeim óráiban, és gyakran imádkozom hozzá, amióta ő az Úristennél van.

Ilyen nagy benyomások mellett könnyen tudtam azokat a sokszor nem kis önmegtagadásokat gyakorolni, melyeket az intézeti élet rám, elkényeztetett fiatal leányra rótt például a kosztot illetőleg. Egyáltalán nem voltam válogatós, és nagy hatást tett reám, hogy akárhány növendéktársam, akiről tudtam, hogy egyszerű családból származik, a növendékkosztot nem tudja megenni. Emlékszem, Mater Vincentia nem egyszer mint példát állított engem oda, aki mindent szó nélkül elfogadtam.

Sopronban ismerkedtem meg *Szilágyi Oszkár* bencés tanárral, éppen akkor készült trappistának Afrikába. Sopronban akkor egész Szilágyi-láz volt, kezdve a főispántól mindenki őhozzá járt, mint a város szentjéhez. Természetesen sok ellenlábasa és kritikusa akadt, én azonban nem az utóbbiakhoz csatlakoztam. Hogy milyen nagy volt Szilágyi Oszkár hatása Sopronban, arra való bizonyság, hogy őt még Afrikába is elkísérte több magyar fiú. Hogy mi lett azután sorsuk, nem tudom, tény azonban, hogy még a Mariahilli trappista apátságba is utánamentek. Szilágyi Oszkárral azóta is fenntartottuk az összeköttetést, s mikor az afrikai trappista zárdát feloszlatták, és ő azért kijött, egy időre a Szociális Missziótársulat lelkiigazgatója lett, majd újra Afrikába ment kiutazó nővéreinkkel, és most újra Afrikában van. Szilágyi Oszkár egy kegyelemteljes fejezet, és gondolom sokan vagyunk, akik őt mindig áldani fogjuk.

Hazajövet azután magánúton folytattam tanulmányaimat, a polgári képzőt végeztem el, egy-egy évben egy osztályt nagy fáradozással és közepes eredménnyel. Mikor letettem a polgári iskolai képesítőt az Angolkisasszonyoknál, tanítással is foglalkoztam, kisegítettem úgy a városi iskolában, mint az Angolkisasszonyoknál, és a Sacre Coeur szegényiskolájában, azonban rövid próbálkozás után beláttam nemcsak én, hanem enyéim is, hogy nem nekem való a tanítónői pálya. Engem csak a nevelés érdekelt.

Így özvegy *Pálffy Pálné grófné,* született gróf *Károlyi Geraldine,* a Kath. Nővédő Egyesület elnöke felszólított, hogy mondjak le a további próbálgatásról, és jöjjek át egészen a katolikus egyesületi élet munkaterére. Mivel már 18-ik évem óta az Erzsébet jótékony Nőegyletben és a Katholikus Nővédő Egyesületben működtem, ez a nekem sokkal homogénebb foglalkozás szeretetemet és tetszésemet annyira megnyerte, hogy hálásan vettem Mecénásomnak, Pálffy grófnőnek hívását.

Elnöklete alatt mint ügyvezető iparkodtam a Katholikus Nővédő Egyesületnek egész szívvel szolgálni, és mint Nővédő Egyesületi ügyvezető elnök 37 vidéki városban tartottam előadást. Részben előadásaimat a Nővédő Egyesület helyi fiókjának megszervezése is követte. Pálffy grófnőt mindvégig nagyon szerettem, és halálát családján kívül talán kevesen gyászolták meg annyira, mint én.

Vidéki előadásaim legszebb és legnagyobb emléke Várossy Gyula kalocsai érseknél való kétszeri vendégszereplésem volt, mely alatt a szentéletű érsekkel soha feledésbe nem menő beszélgetéseim voltak. Ő is azok közé a boldogultak közé tartozik, akikhez mindig élő bizalommal fohászkodom.

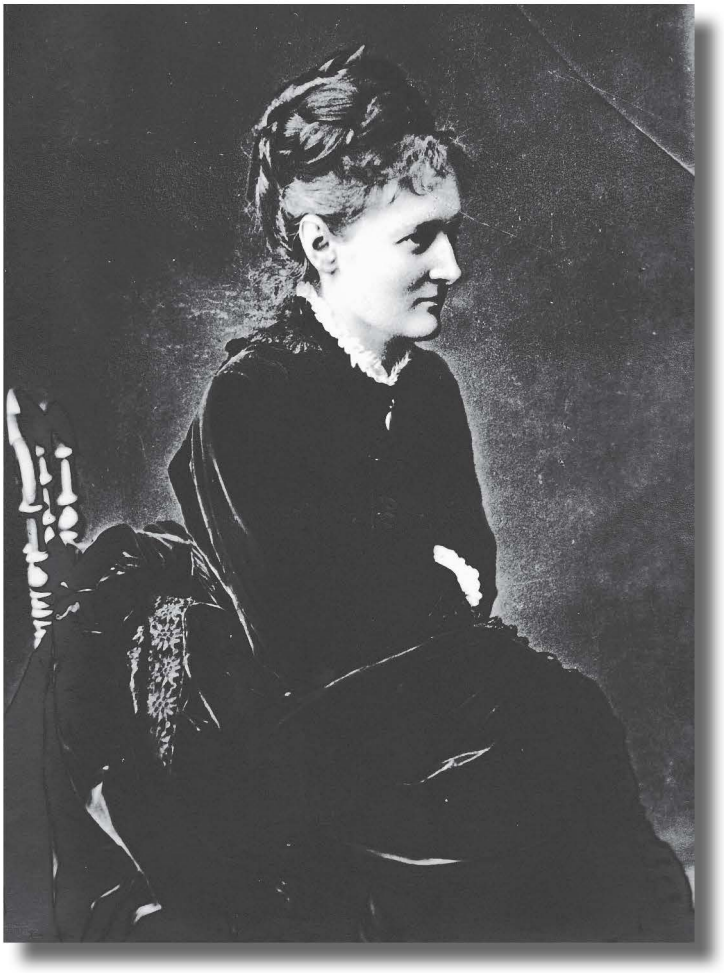

Pálffy Pálné

Pauer Ferencné

Közben az 1899. évben történt életem egyik legnagyobb eseménye a Püspökatyánkkal való találkozás. Az első találkozás nincs minden érthetetlen körülmény nélkül, amennyiben régi barátnőm (budahegyi *Pauer Ferenc ezredesné,* kinek ura akkor Esztergomban volt ezredes) az ottani spirituálisnak, *Prohászka Ottokár* főtiszteletű úrnak lett lelki gyermeke, s nem győzte őt mint szent embert magasztalni.

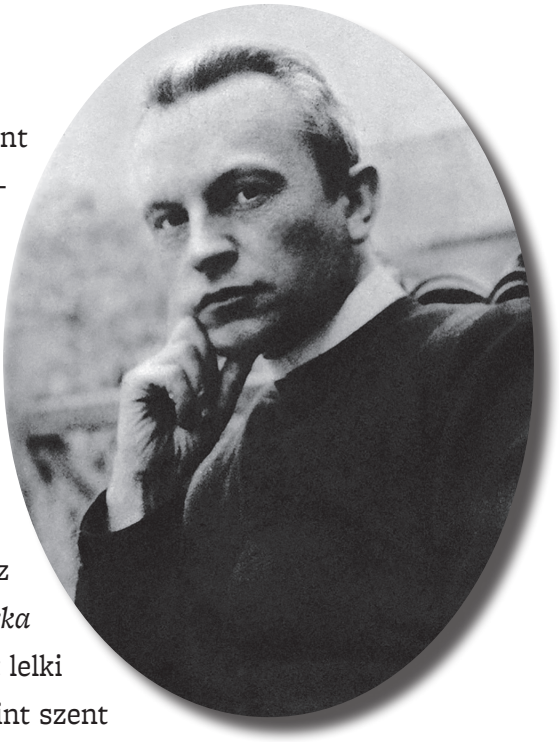

Prohászka Ottokár

Én akkor Püspökatyánkat még sohasem láttam és hallottam, mégis az történt, hogy mikor egyszer séta közben jóságos nagyanyámat bekényszerítettem az Angolkisasszonyok templomába, egyszerre megjelenik a szószéken egy pap, kit a szószék alatt állva nem is láttam, de mikor beszélni kezdett, annyira biztos voltam, hogy ő Adél barátnőm lelkiatyja, hogy azonnal megírtam neki, tudakolja meg, hogy nem volt-e az ő lelkiatyja Budapesten, ami utólag beigazolódott.

A spirituális úr prédikációja, melyet az Oltáregyesület meghívására tartott, óriási hatással volt rám. Nemsokára felutaztam Esztergomba, hol őt személyesen megismertem, és attól fogva, hála Jézus Szentséges Szívének, nem tudom hányszor találkoztunk, hol az Angolkisasszonyoknál, hol a boldogult Kanter prelátus lakásán, hol a boldogult Molnár prelátus lakásán.

Hogy találkozásunkból mi minden fakadt például a lelkigyakorlatos mozgalom terén, azt megírtam „Missziós útravalók" című könyvem 136. lapján. Abból idézek:

„A Szociális Missziótársulat azzal a püspökkel, akiről dr. Mihályffy Ákos oly találóan mondja, hogy többet tett a magyar katolicizmusért, mint egész szerzetesrendek, a lelkigyakorlatos mozgalomból régóta veszi ki részét. Részben még mint Nővédő Egyesületi vezetőség, részben már mint Szociális Missziótársulat. 1901 óta ugyanis évenként rendezett lelkigyakorlatokat az Angolkisasszonyok zárdájában, a Toldy Ferenc utcai tanoncotthonban, a Szent Margit intézetben, a Reparatrix zárdában, a Szent István Társulatban, a Sion apácáknál, a Szervita templomban s az Egyetemi templomban. Kegyelmes Püspökatyánk 1901-től minden évben egy, két, sőt három lelkigyakorlatot is adott a Központban Budapesten. Ez azonban még távolról se minden. Hány lelkigyakorlatot kapott Székesfehérvár, Pécs és más város is, többnyire a Szociális Missziótársulat ottani szervezete kérésére.

Az 1900-as évek elejére esik Madarassy Erzsike festőművésznővel, kedves barátnőmmel való többszöri érintkezésem. Az ő műtermében töltöttünk sok szép órát, nagy lelkesedéssel festette ő Püspökatyánkat, de engem is, ezt a két fotográfiát is ő készítette. Ezt a fotográfiáját a Püspökatyánknak rendkívül jónak találom.

Ez is sikerült.

Erzsike életének hű kísérője volt Ellmann Anna, ki még ma is kültagtanácstagunk, míg Madarassy Erzsébet barátnőnket hosszú évekkel ezelőtt magához szólította az Úr. Veszteségét máig is érezzük.

Mivel abban az időben sok vidéki utazást is végeztem és sokszor idősebb hölgyeknek is kellett elnökölnöm, elnöknőm, Pálffy grófnő kineveztetett *nemes alapítványi hölggyé,* hogy függetlenebb pozíciómat ezzel a címmel is alátámassza. A kinevezés még Ferenc József királyunk őfelségétől származik, és hozzájárult a dolgok gyorsabb fejlődéséhez.

Püspökatyánk egyetemi tanárságának rövid idejét kivéve állandóan távol volt Budapesttől, nekem az ő kívánságára állandóan még egy gyóntatóatyám volt, kinél heti rendes gyónásaimat és a halaszthatatlan tanácskéréseket elintéztem. Életem legnagyobb kegyelmei közé tartozik az is,

hogy a szerény véleményem szerint legszentebb papokkal kerültem oly minőségben összeköttetésbe, amennyiben hét évig Molnár János prelátus volt gyóntatóatyám, hét évig pedig Kanter Károly prelátus.

Hogy mit köszönök én ennek a két szent embernek, azt leírni nem lehet, de mindenki, aki a lelki élethez ért, fogja azt sejteni.

Ebben az időben lett *Kriegs-Au Mella* az első titkárnőm. Az ő titkársága sok emlékezetes részlettel bír. Ez a kép őt és fivérét, a városmajori plébánost, *lovag Kriegs-Au Emil* főtisztelendő urat ábrázolja.

Ugyancsak megemlítendő *Korányi Sarolta* kültagunk szereplése, aki abban az időben keletkezett sokféle egyesület megszervezésében kitűnő munkatársamnak bizonyult.

Molnár prelátus haláláig viseltetett irántam kegyes jóindulattal, még világi értelemben is érintkeztünk többször, amennyiben több nagyszabású ebéden is részt vettem. Ez az oly szigorú, magára semmit sem költő ember, ki naponta tán hatvanfilléres ebédeket fogyasztott, közéleti állásának megfelelően időről időre politikai és egyéb diner-ket adott, mikor asztalra került minden, ami jó és drága. Ilyenkor ő egészen főúr volt. Sokat betegeskedett, s egyik rosszulléte alkalmából hetedhét országból visszasürgönyözött engem betegágyához, mint ő gondolta, halálos ágyához. Miért? Hogy egy gyónógyermekét nekem beajánlja. Ilyen jó pásztor volt ő. Ahányszor nála jártam, mindig legszebb olajfestményére mutatott rá, s azt mondta: „Edith, halálom után ez a magáé lesz!" Mire én mind a két fülemet befogtam, és azt mondtam: „Köszönöm szépen, inkább nem kérem ezt a képet." De hát azután mégis úgy lett. Del Sartó Madonnájának nagy és értékes kópiáját csakugyan rám testálta, és a kép ma is itt lóg a lakásomban, s mondhatom, hogy ahányszor Szűz Máriához folyamodom, egy-egy mellékfohászt a boldogult Molnár prelátushoz is menesztek. Hiszem, hogy ő szent ember volt.

Hogy mit köszönök én ennek a két szent embernek, azt leírni nem lehet, de mindenki, aki a lelkiélethez ért, fogja azt sejteni.

Ugyanezt hiszem és vallom másik gyóntatóatyámról, Kantner Károly prelátusról, ki mint várbeli plébános kimondhatatlanul kegyes és odaadó volt irányomban. Minden nagyobb ügyemmel elfutottam a királyi palotába, és mindig jó tanáccsal és megnyugvással tértem haza. Kanter prelátusról önéletrajzom második részében még lesz szó, hiszen ő is ringatta a Missziótársulat bölcsőjét.

Molnár prelátushoz hosszú évek során át egy hű lélekkel, Vavrinecnével jártam, ki a budavári nagynevű karnagynak felesége, nekem kipróbált régi lelki barátnőm volt. A boldogult prelátus nem is nevezte őt másképp, mint Freundinkának. Hol a Freudinka, kérdezte azonnal, ha én egyszer másvalakivel jelentem meg nála. A Freudinka ma nagy családnak szeretve tisztelt nagymamája, egyik leánya orsolyita apáca lett.

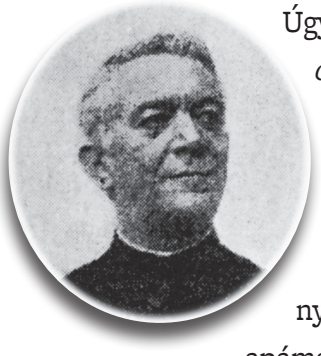

Úgy Molnár, mint Kanter prelátusnak *ft. P. Tomcsányi* jézustársasági atya volt lelkiatyja, és így egy különös lelki viszony fejlődött ki közte és köztem. Én ft. P. Tomcsányit mindig valahogy lelki nagyapának vagy grossonklinak tiszteltem. Sohasem tudom elfelejteni, menynyire megvigasztalt ft. Tomcsányi, mikor édesapámat hirtelenül, szentségek felvétele nélkül elvesztettem, ami súlyos kereszt volt gyászomban.

Hogy azután hosszú évekig úgy őtőle, mint az Angolkisasszonyok zárdájától és a Sacre Coeurtől teljesen elmaradtam, annak egy bizonyos, Püspökatyánk életéből való esemény volt az oka, melyet itt közelebbről érinteni nem akarok.

Abban az időben különösen többet találkozhattam Majláth püspökkel, ki viszont az itt meg nem nevezett eseményben bizonyult kegyelemteljes orvosnak. Az ő vezetésével mentem Püspökatyánk nővérével, Nagy Alfonznéval és Stoffer Mici barátnőmmel Rómába, Püspökatyánk püspökké szentelésére.

Mikor édesapámat elvesztettem, a gyász letelte után édesanyám az én helyeslésemmel másodszor férjhez ment, és akkor bizonyos új elrendezés alá kerültek lakásviszonyaink s együttélésünk. Én ugyanazon ház ugyanazon emeletén kaptam egy háromszobás kis garconnierét, ahol egy tisztes öreg kisasszonnyal külön laktam. Akkori csupa napsugár bástyai lakásomról tudtomon kívül készültek a következő felvételek.

Ez a kép a Dísz tér 10. szám alatti Stoffer-házat mutatja be, melynek falai közt életem nagyobb részét töltöttem.

A bástya felé nyíló I. emeleti ablakok voltak az én garconnieréi, melyek egyikéből, ha a dobogón lévő asztalka mellett ültem, egyenesen leláttam a krisztinavárosi plébániatemplom oltármécsére, mely főleg esténkint sokatmondólag pislogott fel hozzám. Nem gondoltam volna, hogy akkortájt ott végzett esti imáimat a várból le abba a templomba intézem, mely mellett később a Szociális Missziótársulat székháza és lelkigyakorlatos háza lesz.

Ittenbach Madonna

Önéletrajzomnak ezt az első, „világi” fejezetét semmivel sem tudnám oly stílszerűen befejezni, mintha ezt az *Ittenbach Madonnát* mutatom be, mely hosszú éveken át íróasztalom közepén állott, és melynek különös nevezetessége van.

Bár a soproni időben, mint mondottam, a „kisasszony” már mindinkább haldoklott bennem, hogy egy más típusnak adjon helyet, mégis

– részben kénytelenségből, részben saját akaratomból is – még néhányszor részt vettem kisebb-nagyobb mulatságokon.

Emlékszem utolsó bálomra – egy zártkörű kaszinóbálra –, hol sok ismerősöm ugyancsak mulattatott, azonban már annyira máson járt az eszem, hogy éjfélkor erőt vett rajtam a mulandóság érzete és honvágy lelki világom után, úgyhogy hirtelen haza kívántam menni. A szüleim és egész köröm protestált ezen előttük érthetetlen elhatározásom ellen. De én nem tágítottam, és... mentünk.

A kocsiban faggattak, hogy mi okozta ezt az érthetetlen elhatározást, mikor annyi táncosom volt. Elmondtam szüleimnek, hogy egyszerre eszembe jutott: száz év múlva hol lesz ez a sok mulatozó ember?

Hazaérve ezek a gondolatok arra indítottak, hogy végső elhatározásom és a világtól való elbúcsúzásom jeléül felaggassam gyöngysor nyakékemet az íróasztalomon álló Szűzanya képére, erre az Ittenbach Madonnára.

Ezzel végleg szakítottam a világgal.

Édesanyám ezt az eseményt német nyelven a következő kis versben örökítette meg, melyet itt Matild leányom fordításában közlök:

Aranyos keretben szép Szűzanya
Mosolyogsz kedvesen rája,
Asztalán őriz és mindennap kér,
Hogy munkáját szíved megáldja.
Letette báli gyöngyét s vele
Gyengéden díszíti képed
Békés lélekkel hálás szívvel
Szűzanya, úgy örül néked!

ADALÉKOK

Farkas Edithnek a Budai Várhoz
és különösebben a Mátyás-templomhoz
való kapcsolatáról

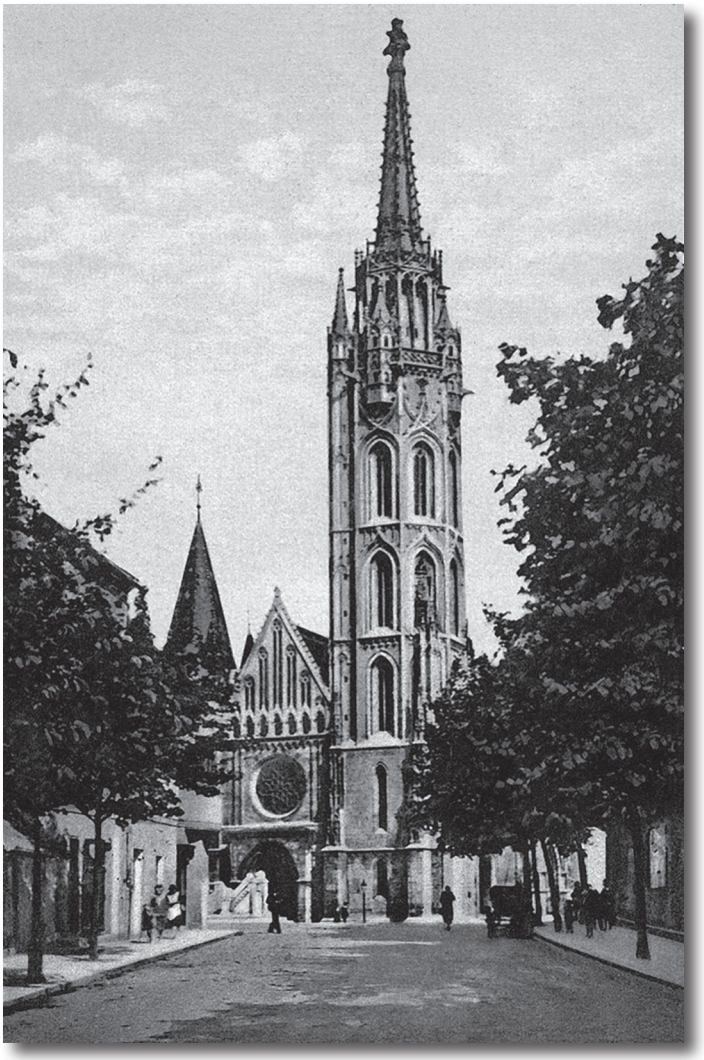

Mátyás-templom

Farkas Edih szülei a Mátyás-templomban
esküdtek egymásnak örök hűséget 1875. augusztus 21-én.

Másolat
Farkas Edith szüleinek házasságleveléről

81/1906

HÁZASSÁGLEVÉL
Üdvöt az Úrban!

Alulírott ezennel hivatalosan bizonyítom, miszerint a Budapest Budavári római katolikus plébánia házasultak anyakönyvének V. kötetében 60. lapon 1875. év augusztus 21. napjáról a következők foglaltatnak:

Sorszám:	16
Esküvési év, hónap, nap:	1875. augusztus 21.
Vezeték- és keresztneve polgári állása,: valamint a szülőknek vezeték és keresztneve, polgári állása:	nemes FARKAS JENŐ miniszterelnökségi titkár F.Rezső és Thierry Amália törvényes fia, szül: Fiume, r.k. 41 éves, nőtlen és lakik, Budavár Kuncze Mária, hajadon, Kuncze Ferenc és Diesent Ida törvényes leánya, szül: Nagyszeben, r. k. 18 éves hajadon, lakik Budavár
A tanúk vezeték- és keresztneve és polgári állása, vallása:	Privitzer István vb. t. t. Gahrner Antal min. titk. báró Salmon Jenő oszt. tanácsos
Az esketŏ lelkész vezeték és keresztneve és hivatala:	Láth József
Voltak hirdetve avagy a hirdetéstől és más akadálytól felmentve?	hirdetve

Kelt, Budapest, 1906. április 17. Dr. Nemes Antal plébános

A ház, amelyben Farkas Edith született
(*A Bástya felőli oldal*)

Másolat
Farkas Edith keresztleveléről

KERESZTLEVÉL
Üdvöt az Úrban!

Alulirott ezennel hivatalosan bizonyítom, miszerint a Budavári római katolikus plébánia anyakönyvének VIII. kötetében 141. lapon 1877 azaz ezernyolcszázhetvenhetedik év febr. 16.m.7-ik napjáról a következők foglaltatnak:

Sorszám:	23
születési év, hónap, nap:	1877. március 7.
A kereszteltnek neve:	Edith Ida Amália
neme:	leány
állapota:	törvényes
A szülőnek vezeték- és keresztneve, polgári állása és vallása:	Farkas Jenő miniszterelnöki titkár és Kuncze Mária r.k. –k.
lakhelye:	Budapest, Vár, Uri u.30.
A keresztszülőknek vezeték- és keresztneve polgári állása és vallása:	Kuncze Ferenc nyugd. cs. kir. kat. főszámtanácsos és Dissent Ida r.k. –k.
A keresztelő lelkész vezeték- és keresztneve, hivatala:	Dömötör Gedeon budavári káplán
Kelt Budapesten, 1892. IV. 24.	Minek nagyobb hitelére kiadom ezen saját aláírásommal és hivatalos pecséttel ellátott oklevelet.

Dr. Nemes Antal s. k.

Keresztelő papom *Dömötör Gedeon* iránt egész gyermekkoromban lángoló hálaérzettel viseltettem, ami abban nyilatkozott, hogyha őt a Bástyán megpillantottam, minden játékot félretéve eléje rohantam s a nyakába ugrottam.

A Bástya, a Várkert és az Elipsz
órákig volt különböző játékaim színtere

Az első és a második elemit szüleim ízlése szerint otthon tanulván, egyszer kitört belőlem az életösztön, és én térdre vágódva könyörögtem, hadd mehessek iskolába a többi gyerekekkel.

Az elemi és polgári iskola négy osztályát a Várban végeztem.

Mély hatást rám egyáltalán csak a hittanóra gyakorolt. A boldogult lipótvárosi plébános, *Kovács Kálmán* kitűnő hitoktató lehetett, mert tanításaira még ma is emlékszem.

Ehhez a korhoz fűződik egy emlékem, melyért igen hálás vagyok a jó Istennek. Emlékszem, hogy drága nagyanyámmal egy délután az Albrecht út (a mai Hunyadi János út) felső részén, a Vár alatt sétáltunk, amikor trombitálás , tűzlárma riasztott meg, az emberek a Fő utcában futkostak. Az a hír terjedt el, hogy a vízivárosi kapucinusok zárdájában házi tűz ütött ki, és most azért vonult ki a tűzőrség és azért a nagy izgalom. Nem tudom, jó volt-e az információ, csak arra emlékszem, hogy én különben oly gaz kis fruska, kezemet tördelve állottam az Albrecht úti kerítés előtt, és csak egy gondolatom volt: vajon a Legméltóságosabb Oltáriszentséget ki tudják-e majd menteni a lángokból.

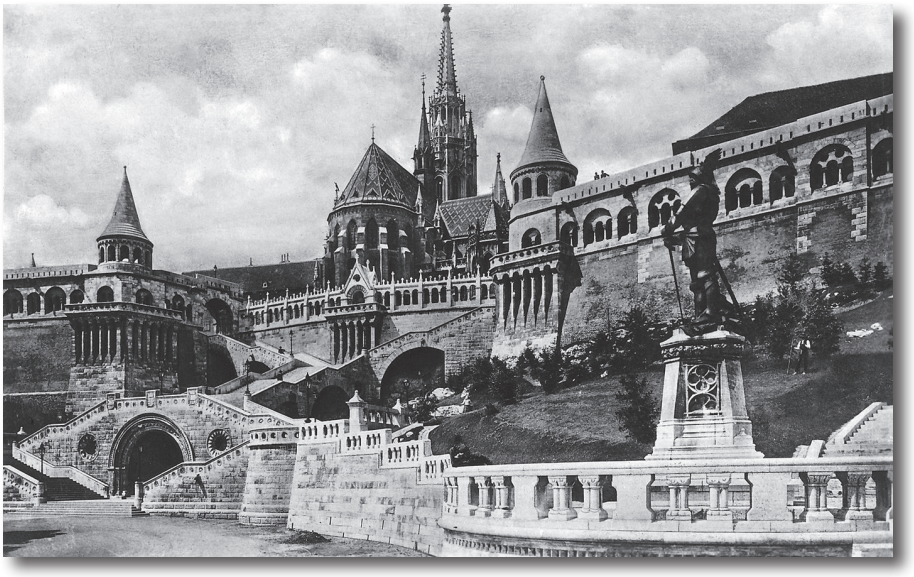

Budai Vár

Azt mondtam ezen epizód bevezetésében, hogy hálás vagyok a jó Istennek. Az ilyenekért való hálát az ember minél idősebb, annál jobban átéli. Köszönöm, ó Istenem, hogy ezen nem éppen épületes bakfiskoromból is van egy emlékem, mely a Hozzád való szeretet és a legméltóságosabb Oltáriszentség iránti élő hitnek legalább egy határozott bizonyítéka.

Visszaemlékezés

Harminchét éve annak, hogy csekély magam *Farkas Edithtel* együtt jártam az iskolába, ugyanazon tanintézetbe mentünk, ugyanazon tanterembe, de míg én magam a tanári asztalnál foglaltam helyet, a pódiumon, addig Edith az iskolapadokban ült, de mindig az első sorban, egymással szemben ültünk. Az osztálynak legjobb tanulója volt, élénk eszű, de amit különösen ki szeretnék emelni, már akkor is bizonyos önállóságot tanúsított.

A család a Várban lakott a Dísz téren, a lakás ablakai a Bástya sétány felé néztek. A család tagjai voltak: az idősebb korú apa, aki a miniszterelnökségi fordító osztály főnöke volt, miniszteri tanácsosi rangban, azután a poetikus lelkületű édesanya, továbbá a csendes kedélyű nagymama és a nagybácsi, aki orvos volt katonai rangban és később a tábornokságig vitte. A felsorolt családtagok természetesen mind sokkal idősebbek voltak a leánykorban levő Edithnél, és mégis ő volt a feje az egész családnak, amit úgy kell értenünk, hogy az idős családtagok mind csendes rezignációval belenyugodtak a fiatal leány intézkedéseibe.

A nyáron kirándulásokat tettünk, amelyen a család minden tagja részt vett. Rendesen a Zugligetbe mentünk, és ott lepihentünk a tündérszikla körül, vagy pedig a Mennyországhoz nevezett kilátóhelyen letelepedtünk, mögöttünk a lombos fák és előttünk a gyönyörű rét ezerszín virágaival, az elmélkedésnek igazi otthona. Télen pedig a lakásban összejővén zenével foglalkoztunk és irodalomról beszélgettünk.

De hát múlnak az idők, és a fiatal leányból „Nagyasszony" lett. Amint most mi, visszatekintve a régmúlt időkre, bámulattal nézzük azon nagynevű női rendek alapítónőit, akik csodával határos dolgokat

tudtak véghez vinni, s kiknek alkotásai maradandóan fennállanak, úgy nem kevésbé akik utánuk fognak majd jönni, hosszú idők, évszázadok folyamán, dicsérni és magasztalni fogják Farkas Edithet mindazokért, amit szent vallásunk és magyar hazánk érdekében munkálkodott.

Dr. Nemes Antal c. püspök

(*A Keresztény Nő* 1927. február havi ünnepi számában írja Dr. Nemes Antal c. püspök budavári plébános Farkas Edithről, akinek a negyedik polgáriban hitoktatója volt.)

Vavrinecz Mórné írja:
Az Alapító Főnöknőt 14–15 éves korában ismertem meg. Édesapja vitte őt fel akkor a Mátyás-templom kórusára, és megkérte férjemet, hogy énekelhessen a Mátyás-templomban. Gyönyörű énekhangja és kitűnő hallása volt, a karban is és szólóban is sokszor énekelt. Megkérte szüleit, hogy szabad-e neki énekelni tanulni. Egyik rokonával (Farkas Gizellával) együtt eljártak lakásomra, ahol énekelni tanítottam őket. Mind jobban megkedveltük egymást.

(Gábor fiuknak keresztanyja lett.)

1906. április 3.
Kedves aranyos Komácskám!

Nagyon kérném, ha szíves volna megírni, hogy szerdán felvehetem-e a lamentációra, miután tudja, hogy erre a Mátyás-templomtól örök időre föl van kérve, a szíves közreműködés meg van ígérve.

Azután szeretném, ha nagypéntek délután szintén vagy egy régi magyar énekkel s valami mással szerepelne. Talán a „Christus”-ból való Stabattal?

Vavrinecz Mór

Előre is köszönöm szíves válaszát és mélyen t. kedves Szüleit tisztelteltetem, vagyok szeretettel üdvözlő őszinte barátsággal, készséges komája és hódoló alázatos szolgája, egészen lent a porban

V.M.

(Vavrinecz Mór)

Farkas Edith fiatal leánykorától kezdve a Mátyás-templom kórusán karban és szólóban is gyakran énekelt

A következő oldalakon a zenei eseményekre szóló meghívókat, illetve ezekkel kapcsolatos visszaemlékezéseket, adalélkokat olvashatunk Farkas Edith alapítóanyánk és a Budai Vár kapcsolatáról.

T. Cz.!

A Mátyás-templom ének- és zenekara, amely a fővárosban az igazi egyházi zeneművészet fejlesztésében és művészeti előadásában úgyszólván az egyetlen, tagjainak jövőjét akarván biztosítani: nyugdíjalapot óhajt létesíteni, s ennek megvalósítására a mélyen tisztelt közönség érdeklődését, jóindulatát és áldozatkészségét kérve

EGYHÁZI ÉNEK- ÉS ZENEELŐADÁST

rendez f. évi július 12-én csütörtökön du. 6 órakor a budavári Mátyás-templomban, melyre Teljes Címedet tiszteletteljesen meghívjuk.

A nagyérdemű közönség elé terjesztjük ügyünket, mert ő tudja, hogy az ének és régi olasz és német egyházmegyei mesterektől, Palestrinától és Orlandó Lassótól kezdve Liszt Ferencig, korunk legkimagaslóbb egyházi zeneköltőjéig megismertettük nagyérdemű közönségünket, és amellett nem feledkeztünk meg régi magyar egyházi énekeink istápolásáról – amiben szintén egyedül állunk hazánkban –, valamint hogy hazánk mai egyházi zeneköltő nemzedékének is mindig tág tért nyitottunk templomi repertoirunban.

Erős a mi reményünk, hogy a közönségünk méltányolni tudja és fogja iparkodásunkat és kérésünket, mellyel hozzája fordulunk mint a hazai egyházi zeneművészet lelkes művelői, terjesztői.

Belépti díj az egyházi ének- és zeneelőadásra nincs. De az említett célra utalva köszönettel fogadjuk és nyugtázzuk az önkéntes adakozást.

Kiváló tisztelettel

a Mátyás-templom ének- és zenekara

személyzete nevében

Vavrinecz Mór karnagy

Budapest, I. ker. Vár, Szt. Háromság u. 3.

A BUDAVÁRI KORONÁZÓ MÁTYÁS-TEMPLOMBAN
1906. évi július hó 12-én csütörtökön du. 6. órakor
a közájtatosság emelésére
és a templom zene-alapja javára
EGYHÁZI ÉNEK- ÉS ZENEELŐADÁS
műsora

I. Beliczay Gyula F-dúr miséje" Ének- és zenekar
1. Kyrie – 2. Credo – 3. Benedictus
Soprán szóló: Farkas Edith úrhölgy
Orgona: Hoppe Rezső tanár úr

II. a) Gius. Ott. Fitoni „Cantata"
b) Giov. Coce „Voce mea" Vegyeskarok
c) Liszt Ferenc „Ave Maria" a capella

III. a) Bogisich Mihály „Szt. István-ének" tárogató, soló vegyes és zenekar
b) Szabó István Ferenc „Ascendit Deus" énekkar zenekísérettel
c) Vavrinecz Mór „Assumpta est Maria" soprán és tenor kettős zenekarral
Énekli: Vavrinecz Mórné és Juhász Ferenc

IV. Emanuele d'Astorge „Stabat Mater" szólókkal karének és zenekarra
a) Soprán, tenor és basszus hárman („O quam tristis")
b) Vegyes kar („Eja Mater")
c) Soprán soló („Sancta Mater")
d) Vegyes kar („Virgo virginus")
e) Basszus szóló („Flac me plagis")
f) Befejező kar („Christus quam sit hinc exire")

A szólókat éneklik: *Farkas Edith* úrhölgy (soprán), Juhász Ferenc (tenor) és Kretschy Károly (basszus). Orgona: Hoppe Rezső tanár úr
Farkas Edith úrhölgy és Hoppe Rezső tanár úr szívességből működnek közre.

Az előadást Vavrinecz Mór főegyházi karnagy vezeti.

A BUDAVÁRI KORONÁZÓ
Mátyás-templomban
NAGYPÉNTEKEN
1907. évi március hó 29-én d. u. 5 órakor
előadatnak:

I.

Vavrinecz Mór „Stabat Mater”-éből:
Soprán szóló és női kar
Énekli: *Farkas Edith* k.s.

II.

Szabó Xav. „Stabat Mater”-ből
Mezzószoprán magánrész
Énekli: Dr. Kasicsné Durigó Ilona úrnő

III.

Pergolesi „Stabat Mater”-éből
a) Női kar
b) Alt szóló
Énekli: Dr. Kasicsné Durigó Ilona úrnő
c) Soprán szóló
Énekli: Dr. Grimmné Brunner Margit úrnő
d) Soprán – duo alt.
Énekli: Dr. Grimmné Brunner Margit úrnő
Dr. Kasicsné Durigó Ilona úrnő
e) Női kar

A II. számot szerző személyesen vezeti
Az előadást a Koronázó templom karnagya
Vavrinecz Mór vezényli.

Vavrinecz Gábor, cukorgyári mérnök, *Farkas Edith* keresztfia (Kaposvár, 1944 II.) írja:

„Keresztanyám kisgyermek koromban gyakran feljárt a koronázó templom énekkarába, sokszor szólót is énekelt. Édesatyám, aki a templom ének- és zenekarának karnagya volt, neki ajánlotta:

„VERITAS MEA" c. szent József napi oratoriumot, 1895, valamint a

„MÁRIA" c. egyházi éneket/Rudnyánszky Gyula költeménye/, amely megjelent a „HÁROM MÁRIA ÉNEK" c. kiadvány (1898) második számaként,

Továbbá neki ajánlotta a:

„MÁRIA-BIMBÓK" cím alatt írt 3–3 Mária-éneket (ez nem jelent meg nyomtatásban). Ezek közül a „Mária" eredeti kézirata Farkas Edith birtokában volt (1900-ban).

Még egy világi dalt is írt Farkas Edithnek ajánlva Atyám – „DURCH DICH" –, amely a Fata Morgana kötet 2. száma. Nem jelent meg nyomtatásban. Keletkezési ideje 1900. A költemény szerzője: Johann Ambrosius.

De nemcsak 1895–900 körül tanult énekelni szüleimtől, és járt énekelni a koronázó templomba, hanem – bár ritkábban – később is. Igy pl. egyszer atyámmal mentem a Dísz-téren és ővele találkoztunk. Valami egyházi ének elkészülte iránt érdeklődött atyámnál, aki úgy látszik, még nem fejezte be a munkát, vagy tán régóta ígérgette, mert Farkas Edith végül ezt felelte: „Egyszer csak feljövök a kórusra és elkántálom." Ezt azért jegyeztem meg jól, mert akkoriban tanultam az I. vagy II. gimnáziumban a canto, cantare igét".

A felebarát szeretete már korán jelentkezik nála. Kb. 16 éves korában tagja lesz a várbeli Szent Erzsébet jótékony nőegyletnek.

Tizennyolc éves kora óta a várbeli Szt. Erzsébet jótékony Nőegyletben működik, már önállóan.

Ennek elnöke, Pallavicini Edéné Majláth Etelka, a püspök nővére nagyon szerette őt, mint az Egylet legifjabb tagját, s „kedves gyermekének" nevezte.

Feljegyzéseink szerint mindennap meglátogatta a reábízott szegényeket. A megvetésre váró ágyakat a hátán vitte be a belső helyiségekbe, ott elrendezte s pl. az egyik szegény öregasszonyt, özv. Schönnét, akinek még matraca sem volt az ágyában, hanem papírral és rongyokkal volt kitömve a matrac helye, megmosdatta, megfésülte, matracot szerzett neki s ágyát rendbehozta, s az illető mintaszerű lett tisztaság szempontjából az ő gondoskodása, munkája nyomán.

Egyszer lelkiatyja áttelefonált, hogy hozzon egy zacskót, mert 4-5 pár cipőt ki akar mustrálni. S ez a mindenkitől körülrajongott gyönyörű fiatal leány nem röstellt egy papírzacskóval átmenni s hazahozni a cipőket a szegények számára.

...és azt sem röstellte, mikor egy alkalommal a lépcső mellett tettvett, s jött valaki s egy zsák összegyűjtött női cipőt szórt ki mellette. Ott ült a férfi, szegény, azoknak a lábát előbb meg kellett mosnia, tiszta harisnyát ráhúzni s úgy próbálni a cipőket.

...és nem röstellte zongorázáshoz szokott ujjaival harisnyát stoppolni, vödröket kivinni és kimosni.

Bár később, a szociális munkatéren való óriási elfoglaltsága mellett ezeket a munkákat már nem tudta csinálni, de az így szerzett tapasztalatokat hasznossá tette a gyakorlati életben a maga és mások számára.

A KATOLIKUS NŐVÉDŐ EGYESÜLET ötévi működéséről szóló jelentésében (1899–1903) a következőket olvashatjuk:

„Az I. kerületben 1902. január havában nyílt meg egy patronage Farkas Edith vezetésével a Vár, Úri u. 38. szám alatt levő nőegyleti kisdedóvó helyiségeiben. A védencek száma 15 volt, de néhány hónap alatt 50-re növekedett s többet a kis helyiség nem is fogadhat be. Hitoktató kezdettől fogva dr. Laczó Viktor; az utóbbi időben dr. Andor György primási titkár volt szíves gyakrabban tartani előadásokat a leányoknak. Az 1902-es ünnepélyes felvételnél a Fenséges Mária Josepha királyi hercegnő is jelen volt."

Farkas Edith a Nővédő Egyesületben

A Nővédő Egyesület 1905. évi évkönyve 21. oldalán ez olvasható:

I. ker. Várbeli Patronage 1905. januártól-1905. júniusig a Notre Dame de Sion-ról elnevezett apácák intézetében volt. (Albrecht fhr. út majd Hunyadi János út).

Elöljáróné: FARKAS EDITH
Hitoktató: dr. Andor György és dr. Laczó Viktor;
Patronessek: Vavrinecz Mórné
A védencek száma: 60

Nagy szeretettel viseltettek az apácák a patronage iránt, de a két szoba, amit rendelkezésünkre bocsátottak szűknek bizonyult mindazon leányok befogadására, kik patronage-unkba belépni óhajtottak, amiért az I. kerületből a II.-ba, a Szalag utcába költözködtünk. A patronessek is, kik Farkas Edith tanítványai voltak, az ő rendelkezése folytán más-más kerületi patronage-ba tétettek, és ő maga egy új patronage-t nyitott meg a II. ker. Tűzoltó utcai elemi iskolában, míg eddigi védenceit Stoffer Mici patronessére, mint elöljárónőre bízta.

1905-ben Zichy Livia Clara gr.nő elnöklete mellett *Farkas Edith* alelnöke lesz a Munkásvédő Egyesület PATRONÁZS SZAKOSZTÁLYÁNAK.

1906-ban az alapító elnök, özv. gr. Pálffy Pálné mellett egyik alelnöke lesz (gr. Korniss Miklósné, gr. Zichy Livia Clara, gr. Pálffy Anna és Rejtő Sándorné alelnökök mellett) az ORSZÁGOS KATOLIKUS NŐVÉDŐ EGYESÜLETNEK, s a patronesszek kiképzését és a patronázsok megszervezését teljesen kézbe veszi.

„Mivel ebben az időben sok vidéki utazást is végeztem és sokszor hölgyeknek is kellett elnökölnöm, Pálffy grófnő kineveztetett nemes alapítványi hölggyé, hogy függetlenebb pozíciómat ezzel a címmel is alátámassza."

Annak a kornak társadalmi berendezkedése mellett ezen 1907-ben történt alapítványi hölggyé való kinevezés teszi lehetővé a működéséhez szükségessé váló szabadabb mozgást. Igy például, hogy külön lakásba költözhetett a Vár, Disz tér 10. szám alá.

A Dísz tér 10. számú ház kapuja

A Dísz tér 10. számú ház a Bástya felőli,
emeleti, kereszttel jelölt három ablaka volt Farkas Edith lakása

1909-ben gr. Pálffy Pálné alapító elnök mellett az ORSZÁGOS KATOLIKUS NŐVÉDŐ EGYESÜLETNEK már ÜGYVEZETŐ ALELNÖKE .

Ugyanakkor elnöke az általa alapított katolikus női Patronázs Egyesületnek.

(Az ő közreműködésével alakult meg a Katolikus Pálffy Paronázs Egyesület, s ő nyerte meg Pálffy Sándor gr.-t,-Pálffy fiát – és dr.Giessweis Sándor prelátus vezetésére.)

Ugyanakkor elnöke az 1908-ban általa létesített Katolikus Tiszviselők és Női Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetségének s alapító elnöke az Egyetemi Hallgatók Szent Margit Körének (1906) A SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULATNAK alapító elnöknője.

1906-ban telepíti át Szikszóra a X. ker. Elnök utcai Munkásnő Otthont, itt kezdi meg a Szociális Missziótársulat tagjainak kiképzését. Itt szervezi meg az első szociális iskolát és patronessz kurzust.

Várbeli lakásán 1913 nyaráig működik, miközben fokozatosan megvált az általa alapított egyletek vezetésétől.

Ugyanezen év (1913) júniusában leköltözik a Krisztina körút 125 alá.

Majd Pálffy Pálné grófnő 1914. március 15-én bekövetkezett halála után az ORSZÁGOS KATOLIKUS NŐVÉDŐ EGYESÜLET ügyvezető elnökségét is átadja, s ettől kezdve teljesen a SZOCIÁLIS MISSZIÓTÁRSULAT külső és belső megszervezésének szenteli életét.

Farkas Edith 1913-ban

A Szociális Missziótársulat és a Kairosz Kiadó közös kiadványai a Társulat karizmájáról, történelméről, tevékenységéről

Ostromnapló

Szerzetesnővérek a halálkatlanban 1944. március 19-étől 1946. február 16-áig
Szociális Missziótársukat, 2014 - Kairosz Kiadó, 2014.
Szerkesztő: Fodor Eszter, szaklektor Dr. Beöthy Zs. Cecília SM

Beöthy Zs. Cecília SM: Hiszem és vallom, szeretem és élem

Egy mai nővér vallomása a Szociális Missziótársulat szellemiségéről
Szociális Missziótársulat – Kairosz Kiadó, 2019

Farkas Edith jött, szólott és gyújtott

Örökségünk
Olvasókönyv a Szociális Missziótársulat karizmájához
Összeállította: Beöthy Zsuzsanna Cecília SM
Szociális Missziótársulat – Kairosz Kiadó, Bp., 2020

Farkas Edith Lelki iskolája

Alapítóanyánk tanításai I–V.
Szociális Missziótársulat – Kairosz Kiadó, 2022
A kötetet szerkesztette és a bevezetőket összeállította:
Beöthy Zsuzsanna Cecília SM

Farkas Edith és a Budai Vár

Szociális Missziótársulat – Kairosz Kiadó, 2024
Farkas Edith képes önéletrajza és mások megnyilatkozásai alapján
összeállította: Beöthy Zs. Cecília SM

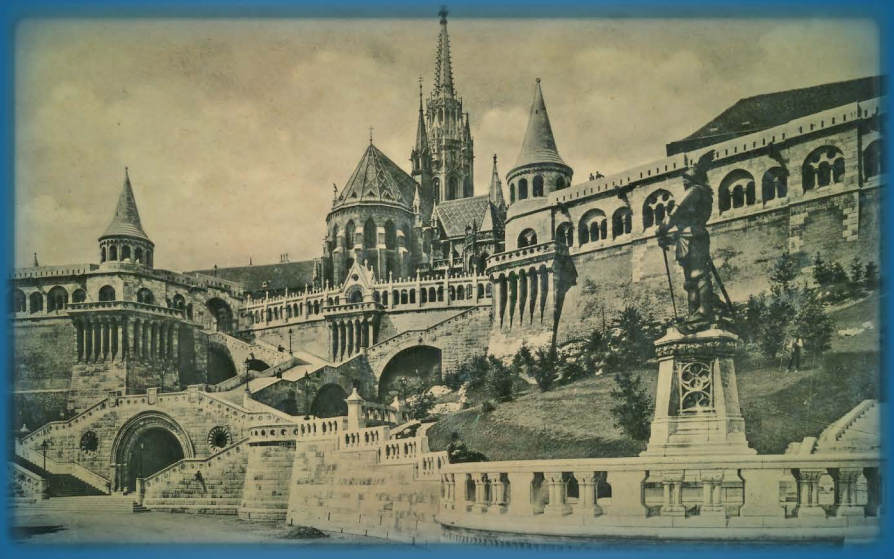

KAIROSZ
www.kairosz.hu
ISBN 978-963-514-226-2
9 789635 142262 >
3200 Ft